

Ämnet är granit. Höjden är 3,30 m, bredden över korsets översta linie är 59 cm, vid stenens fot 68 cm. Slingans bredd växlar mellan 13 och 17 cm.

I **onipikr** och **biorn** har **o** formen **‡**; övre bistaven t. v. är skadad uti **‡** i **onipikr**. I **biorn** går icke bistaven i **b** ända in till stavens mitt och **r** har nedre strecket föga utprägladt; icke heller i **reisa**, **krein**, **sistur** har bistaven i **r** någon skarp krök. Den avlidnes namn är **krein**; bistaven till **r** utgår 3 cm t. h. om staven. I **sistur** har **i** enligt L. f. B. 1199 varit **u**, men i så fall skulle bistaven till detta **u** vara fullständigt förstörd av den skada, som ock förstört topparna på tre av ordets följande runor, som stå i fotslingan. Denna skada är emellertid gammal, mer än övre hälften av **r** i **sistur** är skönjbar över skadan, och även spetsen av **t**, vars bistavar äro förstörda, tyckes kunna skönjas i skadan. Då nu ingen bistav kan upptäckas till **i**, måste runan fattas som **i**, om icke själva skadans kant kunnat fattas som bistav till **u**. Det andra **s** i **sistur** är vänderuna.

Inskriften är alltså följande:

[illegible]

Ordet *önidingr* förekommer i satsen: *hann var manna mestr önidingr*, på olika sätt ristad B. 1000, L. 1272 Transjö, Albo hd, Sm., B. 1008, L. 1267 Rörbro, Sunnerbo hd, Sm., och Ög. 77 Hovgården. Ut i denna inskrift åter är ordet som berömmande bestämning ställt framför namnet på den, som rest stenen, liksom L. 1005 Fläckebo, Västm.: **buonti** × **kupr** × **hulmkoetr** × **lit** × **resa** × etc. 'Den bonde god Holmgöt lät resa . . .' Som motsats till 'niding' måste det betyda 'med gott anseende' och motsvara det yngre *dughande, donde, dande*, jfr i Söderwalls ordbok . . . *kallas nidung aff hvariom manne oc aldre heta dandeman*, Di. 196, och torde därför lämpligast översättas med 'danneman', om ock dettas betydelse något försvagats.

Namnet **krein** *Græn* är icke eljest uppvisat men förekommer som tillnamn: *Guðmundr grein* på Hisingen c. 1380, D. N. 5,³²², och *Ögmundr grein* i Bohuslän c. 1425, D. N. 5,⁵⁷⁴, vilka anföras av K. Rygh, *Norske og isl. tilnavne fra oldtiden og middelalderen*, Throndhjem 1871, s. 21, se ock B. Kahle, *Ark. f. nord. fil.* XXVI, 235. *Gudmund Green* förekommer ock t. ex. SRP. n. 954 (1370), 1888 (1379), *Gunno Green* SRP. n. 140 (1353); samma tillnamn bär ock rådsherren *Magnus Green* på 1400-talet och hans son *Ivar Green*.

Översättning: Dannemannen Björn reser stenen efter Gren, sin fader, och Stena, sin syster.

218. Torpa kyrka, Ydre hd.

Litteratur: Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 80; Rääf, *Beskr. af Ydre härad i Östergötland* IV, s. 238; Liljegren, *Runlära*, s. 213, not 1.

Broocmans uppgift lyder: »På muren vid Prädikstolen står med Rune-Bokstäfver namnet **Sven Nilss · Gotus.**» Rääf yttrar: »Vid ett af dessa tillfällen har en på muren vid uppgången till predikstolen

med svart ritad runeinskrift, hvilken Broocman förmodligen riktigt läst till: Sven Nils Gotus, blifvit till sina första myndor oriktigt förnyad. Att denna person varit någon af de många pastorer under medeltiden, om hvilka våra urkunder lemna oss i fullkomlig okunnighet, bör anföras endast såsom en gissning, stödd på den plats, detta namn erhållit.» Enligt meddelande från lektor O. Klockhoff 1904 har en son till kyrkoh. Villner i Torpa förgäves letat efter inskriften.

219. Lundby, Lillkyrke sn, Åkerbo hd.

Pl. LXXVII. Fig. 3.

Litteratur: L. 1200; W. 61; Broocman, *Beskr. öfver Östergötland*, s. 199; P. A. Säve, *ATS*. I, s. 75, teckning; *Reseber.* 1861, s. 33, teckn.; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT*. s. 26; *Reseber.* 1861, s. 33, teckn.; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 16, teckn.

P. A. Säve fann runstenen kullfallen, den restes 1853 på bekostnad av kyrkoh. Wiede och står nu rest på Övre Lundby mark i en åker invid lägenheten Karlsborg, väster om dess tomt.

Ämnet är ljusröd granit. Höjden är 2,08 m, bredden på mitten 60 cm. Slingans bredd är 10—11 cm.

Det är tvivelaktigt, om inskriften börjar med kolon. Första namnet har varit **aukautr**; **a** är tydligt, på **u** är den böjda delen avflagad, på **k** övre hälften, på det följande **a** övre staven och högra bistaven, **utr** äro tydliga. Prep. 'efter' är ristad **rtfir**, de två sista orden **mnk · sia**, där **n** och **a** äro vänderunor för **a** och **n** samt **s** vänderuna.

Inskriften är följande:

auka utr : rispi : stin : pansi : rtfir : sikfus : mnk · sia ·

5 10 15 20 25 30 35

Namnet **aukautr** synes icke eljest förekomma, men dess delar äro vanliga i sammansatta namn, t. ex. fvn. *Ey-brandr*, *-fastr*, *-frödr*, *-gisl*, *-olfr* m. fl., *Al-*, *Ás-*, *Aud-*, *Her-*, *Val-*, *Við-*, *Pjóð-*, *Por-gautr*. Fvn. **Ey-gautr*, fsv. **Ö-göter* synes alltså även möjligt.

Översättning: Ögöt reste denna sten efter Sigfus, sin måg (svärfar, svåger).

220. Östra Skrukeby kyrka, Åkerbo hd.

Pl. LXXVIII. Fig. 1.

Litteratur: W. 62; C. F. Nordenskjöld, *ÖFT*. I, s. 28; *Reseber.* 1871, s. 72, teckn.; O. Janse, *Medeltidsminnen från Östergötland*, Sthm 1906, fig. 1; E. Ihrfors, *Ostrog. sacra*, s. 34, teckn.

Runstenen låg till 1888 som valvsten över södra ingången till kyrkan, men blev under följande år uttagen och avbildades av mig inuti kyrkan år 1891.

Ämnet är kalksten. Stenen är söndersprucken i tre stycken, vilkas sammanlagda längd är 1,90 m, bredden i den ända, där inskriften börjar, är 58 cm, i den andra ändan 53 cm.